

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Криворізький фаховий коледж Національного авіаційного університету»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник начальника коледжу
з навчально-методичної роботи

 Галина ДАНИЛІНА
(підпись) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)
«30 » 08 2024 р.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни «Стратегічне управління»

(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 073 «Менеджмент»

(код та назва спеціальності)

освітнього ступеня бакалавр

Кривий Ріг
2024

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів освіти денної форми навчання з навчальної дисципліни «Стратегічне управління»,
(назва навчальної дисципліни)
складені на основі навчальної програми, затвердженої «30 » 08 2024 р.
та навчального плану НБІЛУ-40/03.1d-DX3/623
затвердженого «16 » 08 2023 р.

Укладач: викладач, д.е.н., професор Смерічевська Світлана Василівна
(посада, наук.ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Методичні вказівки до виконання самостійної роботи
обговорено на засіданні циклової комісії
менеджменту, логістики та транспортної інфраструктури
(повна назва циклової комісії)

Протокол № 13
від «27 » 08 2024 р.
Голова циклової комісії
Надія СМИРНОВА
(підпись) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

ПОГОДЖЕНО
Завідувач
навчально-методичного кабінету
Марина КОЛЬЧАК
(підпись) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)
«27 » 08 2024 р.

1 Пояснювальна записка

Економічні умови сьогодення вимагають від вітчизняних суб'єктів підприємництва більш глибшого переосмислення сутності і напрямів їх подальшої діяльності з метою підвищення конкурентоспроможності і, як наслідок, відповідності таким умовам. Зважаючи на це, необхідною є підготовка фахівців, здатних орієнтуватися у тенденціях розвитку ринкової кон'юнктури з послідувочим пристосуванням діяльності підприємства до них.

Саме на це орієнтовані дані методичні вказівки, розроблені для самостійного вивчення дисципліни «Стратегічне управління» здобувачами вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент».

Методичні вказівки мають сприяти глибокому засвоєнню здобувачами вищої освіти положень і проблем навчальної дисципліни «Стратегічне управління», орієнтуючи на їх самостійне вивчення.

2 Загальні методичні вказівки

Самостійна роботи з навчальної дисципліни «Стратегічне управління» спрямована на розширення знань здобувачів вищої освіти стосовно проблемних питань щодо технології розроблення та аналізу реалізації стратегій організації, розширення економічного мислення і світогляду.

Виконання вказаних у даних методичних вказівках завдань передбачає самостійне їх вивчення здобувачами вищої освіти, керуючись рекомендованими літературними джерелами.

3 Орієнтований тематичний план з тем, які винесені на самостійну роботу

№ розділу, теми	Назва розділу і теми	Кількість годин на самостійну роботу
1	2	7
8 семестр		
Розділ №1. «Теоретичні основи дисципліни»		
1.1	Стратегічне управління: суть і зміст дисципліни	8
1.2	Місія і цілі підприємства	4
1.3	Ієрархія стратегій підприємства	4
1.4	Управління стратегічною конкурентоспроможністю	4
	Всього за розділом №1	20
Розділ №2. «Аналіз та розроблення стратегій підприємства»		
2.1	Стратегічний аналіз внутрішнього середовища підприємства	4
2.2	Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	4
2.3	SWOT-аналіз і СПЕЙС-матриця як методи оцінки конкурентоспроможності підприємства	8
2.4	Альтернативні, конкурентні і базові стратегії розвитку підприємства	8
2.5	Бізнес-стратегії підприємства: сутність та обґрунтування	8
2.6	Стратегії функціональних підсистем підприємства	8
2.7	Плани стратегічного розвитку підприємства	8
	Всього за розділом №2	48
Розділ №3. «Реалізація і аудит стратегій підприємства»		
3.1	Реалізація стратегічних планів підприємства	8
3.2	Аудит реалізації стратегій підприємства	8
	Всього за розділом №3	16
Всього за 8 семестр		84
Всього за навчальною дисципліною		84

4 Методичні вказівки до самостійної роботи

РОЗДІЛ №1. «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДИСЦИПЛІНИ»

Тема №1.1. Стратегічне управління: суть і зміст дисципліни
(1. с. 8-44; 2. с. 8-34; 4. с. 6-45)

Питання для самоконтролю:

1. Що таке стратегія підприємства?
2. Що є об'єктом, предметом, і метою вивчення дисципліни?
3. На які питання відповідає стратегічне управління?
4. Які терміни є визначальними в курсі стратегічного управління?
5. Що таке системний підхід в стратегічному управлінні?
6. Які фактори середовища організації відносяться до внутрішніх, а які до зовнішніх?
7. Що передбачає стратегічний аспект розвитку організації?
8. Яке призначення стратегічного управління для розвитку підприємства?
9. Чим є стратегічне планування в системі стратегічного управління?
10. Які переваги використання стратегічного планування?
11. З яких етапів складається стратегічне управління організацією?
12. З якими функціями менеджменту пов'язане стратегічне планування?
13. На які питання дозволяє знайти відповідь стратегічне планування при формуванні місії підприємства?
14. Які вимоги висуваються до формування місії підприємства?

Тема №1.2. Місія і цілі підприємства
(1. с. 45-85; 3. с. 6-22; 4. с. 76-89)

Питання для самоконтролю:

1. Що таке стратегічне бачення і яке його призначення?
2. Яка відмінність пошукових і нормативних прогнозів?
3. Що визначає стратегічне бачення, розроблене на основі місії підприємства?
4. Чим є місія підприємства?
5. Що повинна забезпечувати місія підприємства?
6. Як можна визначити стратегічні цілі?
7. Чим є фінансові і стратегічні цілі?
8. На які питання дозволяє знайти відповіді стратегічне управління?
9. Назвіть та охарактеризуйте вимоги до цілей підприємства.

Тема №1.3. Ієархія стратегій підприємства
(1. с. 209-257; 2. с. 63-69)

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть та охарактеризуйте рівні стратегії підприємства.
2. Назвіть стадії розроблення стратегії підприємства.
3. Що таке корпоративна стратегія підприємства?
4. Хто відповідає за розроблення корпоративної стратегії підприємства?
5. Що таке ділова стратегія підприємства?
6. Які конкурентні переваги надає ділова стратегія підприємства?
7. Назвіть напрями конкурентної стратегії підприємства.
8. Які відмінності і переваги функціональної і виробничої стратегії підприємства?

Тема №1.4. Управління стратегічною конкурентоспроможністю
(1. с. 136-178; 2. с. 53-62)

Питання для самоконтролю:

1. Надайте визначення поняттю «конкурентоспроможність».
2. Які конкурентні сили діють на ринку згідно М. Портера?
3. Назвіть одержання конкурентних переваг підприємства.
4. Що є умовами досягнення конкурентних переваг високого рівня?
5. Що таке базова конкурентна стратегія?
6. Які стратегії охоплює концепція БКС?
7. Чим є ланцюжок вартості? Надайте характеристику ланцюжку вартості за М. Портером.
8. Яка взаємозалежність між окремими ланцюжками вартості (за М. Портером)?
9. Назвіть та охарактеризуйте вимоги до стратегій.

РОЗДІЛ №2. «АНАЛІЗ ТА РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА»

Тема №2.1. Стратегічний аналіз внутрішнього середовища підприємства
(2. с. 86-137; 3. с. 33-52)

Питання для самоконтролю:

1. З якою метою проводиться стратегічний аналіз внутрішнього середовища підприємства?
2. Яка структура стратегічного аналізу внутрішнього середовища підприємства?
3. На які питання слід знайти відповіді при проведенні стратегічного аналізу внутрішнього середовища підприємства?
4. Які методи можна використовувати для проведення стратегічного аналізу внутрішнього середовища підприємства?
5. Що розуміється під оцінкою стратегічних і фінансових цілей?
6. Що є індикатором стратегічних і фінансових досягнень підприємства?
7. Які фактори впливають на кінцеві витрати підприємства?
8. Що таке ланцюжок витрат підприємства? Як його побудувати?
9. Які характеристики має підприємство як відкрита система?
10. Що слід враховувати при аналізі керуючої системи?

Тема №2.2. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства
(1. с. 86-135; 2. с. 35-85; 3. с. 23-32; 4. с. 116-145)

Питання для самоконтролю:

1. Чим є зовнішнє середовище підприємства?
2. Який зміст моделі підприємства як відкритої системи?
3. Назвіть та охарактеризуйте фактори зовнішнього середовища підприємства.
4. Яке значення має конкурентоспроможність підприємства?
5. Які виділяють параметри конкурентоспроможності продукції?
6. Які фактори впливають на темп розвитку ринкової конкуренції?
7. Що слід робити для зменшення негативного впливу конкуренції на підприємство?
8. За якими параметрами здійснюється аналіз факторів зовнішнього середовища підприємства?
9. Які фактори відносяться до далекого оточення підприємства? Що таке PEST-аналіз?
10. Які фактори відносяться до близького оточення підприємства?

Тема №2.3. SWOT-аналіз і СПЕЙС-матриця як методи оцінки конкурентоспроможності підприємства

(1. с. 273-280; 2. с. 138-166; 4. с. 146-150, 173-186)

Питання для самоконтролю:

1. Що допомагає визначити матриця SWOT-аналізу?
2. З яких частин складається матриця SWOT-аналізу?
3. Що відноситься до сильних і слабких сторін підприємства?
4. Чим є можливості і загрози підприємства?
5. На що спрямовані стратегії на перетині ключових полів матриці SWOT-аналізу?
6. Які переваги має СПЕЙС-матриця?
7. Які групи показників використовуються при побудові СПЕЙС-матриці?
8. Які фактори сходять до груп показників СПЕЙС-матриці?
9. Як побудувати векторну систему СПЕЙС-матриці?
10. Що дозволяє визначити СПЕЙС-матриця?

Тема №2.4. Альтернативні, конкурентні і базові стратегії розвитку підприємства

(2. с. 167-200, 279-306)

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть та охарактеризуйте альтернативи стратегічного розвитку підприємства.
2. За яких умов відбувається використання стратегічних альтернатив розвитку підприємства?
3. З урахуванням яких чинників розвитку підприємства відбувається формулювання ділової стратегії підприємства?
4. На які питання дозволяє надати відповідь стратегія подальшого розвитку підприємства?
5. Яке призначення стратегічного мислення?
6. Яким вимогам повинно відповідати стратегічне мислення?
7. Назвіть та охарактеризуйте етапи процесу вибору стратегії підприємства.
8. Що є конкурентними перевагами підприємства?
9. З чого складається конкурентна стратегія підприємства?
10. Назвіть та охарактеризуйте категорії стратегічних підходів до конкуренції.
11. Для яких елементів виробничо-господарської діяльності підприємства слід розробляти БКС?
12. Що є ринковою сферою для БКС?
13. Назвіть та охарактеризуйте види БКС.
14. Який алгоритм вибору БКС?

Тема №2.5. Бізнес-стратегії підприємства: сутність та обґрунтування

(1. с. 262-272; 2. с. 201-216; 3. с. 135-145; 4. с. 198-207, 211-217)

Питання для самоконтролю:

1. Що таке бізнес-стратегія?
2. Який алгоритм розроблення підприємницької бізнес-стратегії?
3. Як організаційна структура підприємств впливає на формування його бізнес-стратегії?
4. Назвіть типові варіанти бізнес-стратегій?
5. Що дозволяє визначити матриця БКГ?
6. Які залежності розглядає матриця БКГ?
7. Надайте характеристику позиціям підприємства згідно матриці БКГ.
8. Що допомагає визначити матриця McKinsey?
9. Хто є розробниками матриці McKinsey?
10. Які дані зазначаються по осіх матриці McKinsey?

11. Назвіть види конкурентоспроможності підприємства згідно матриці McKinsey.
12. Охарактеризуйте бізнес-позиції підприємства згідно матриці McKinsey.

Тема №2.6. Стратегії функціональних підсистем підприємства
(2. с. 245-278; 3. с. 70-108)

Питання для самоконтролю:

1. Назвіть підсистеми корпоративної стратегії.
2. Що таке виробнича стратегія підприємства?
3. З якими видами діяльності підприємства пов'язана його виробнича діяльність?
4. Чим визначається кінцева ефективність виробничої стратегії підприємства?
5. Який алгоритм формування виробничої стратегії підприємства?
6. Назвіть критерії постановки цілей виробничої стратегії підприємства.
7. Що повинен містити опис виробничої стратегії підприємства?
8. Чим є стратегія управління персоналом?
9. Яке призначення стратегії управління персоналом?
10. Що є основою стратегії управління персоналом?
11. З яких етапів складається стратегічна програма підприємства?
12. Що таке фінансова стратегія підприємства?
13. Назвіть та охарактеризуйте особливості фінансової стратегії.
14. Який алгоритм побудови фінансової стратегії?
15. Які особливості розробки корпоративної стратегії підприємства?

Тема №2.7. Плани стратегічного розвитку підприємства
(3. с. 145-171)

Питання для самоконтролю:

1. Що є головною метою корпоративної стратегії?
2. Що таке стратегічне управління?
3. На які питання дозволяє відповісти стратегічний маркетинг?
4. Яке призначення стратегічного маркетингу?
5. Що таке стратегічне планування?
6. Яка специфіка стратегічного планування?
7. З чого починається стратегічне планування?
8. З яких розділів складається план стратегічного розвитку підприємства?
9. На які питання дає відповідь процес розроблення стратегічних планів?
10. Назвіть етапи розроблення стратегічного плану?
11. Які особливості управління за цілями?
12. З яких елементів складається процес управління за цілями?
13. Назвіть типові цілі керівника за програмою МВО.
14. Яке призначення розробки планів?
15. З яких стадій складається процес розробки планів?

РОЗДІЛ №3. «РЕАЛІЗАЦІЯ І АУДИТ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА»

Тема №3.1. Реалізація стратегічних планів підприємства

(2. с. 392-414; 3. с. 172-195; 4. с. 245-275)

Питання для самоконтролю:

1. На які питання має відповісти контроль?
2. Як повинна бути організована система контролю на підприємстві з позиції керуючої і керованої системи?
3. Що таке контроль?
4. Які основні завдання контролю?
5. Назвіть види контролю.
6. На які питання відповідають показники результативності стратегії підприємства?
7. Назвіть та охарактеризуйте показники результативності стратегії підприємства.
8. Які фактори слід аналізувати при оцінці реалізації стратегії підприємства?
9. За якими показниками слід аналізувати структуру підприємства?
10. Назвіть та охарактеризуйте оціночні показники визначення ефективності діяльності підприємства.

Тема №3.2. Аудит реалізації стратегії підприємства

(2. с. 415-438; 3. с. 197-205)

Питання для самоконтролю:

1. Які стадії життєвого циклу проходить підприємство?
2. Назвіть причини і мотиви кризових явищ.
3. Які дії допомагають визначити підприємству чого йому не вистачає?
4. Які основні помилки і недоліки більшості керівників підприємства?
5. Чи потрібно враховувати можливість настання кризових явищ для підприємства? Чому?
6. Що таке рефлексія?
7. Яка ціль рефлексії як елемента стратегічного управління підприємством?
8. Які завдання «стратегічної» рефлексії підприємства?
9. На які питання дає відповідь оцінка за критеріями «стратегічності» і ефективності?

5 Рекомендовані навчально-методичні матеріали

1. Бутко М.П., Дітковська М.Ю., Задорожна С.М. Стратегічний менеджмент. – К.: Центр учебової літератури, 2016. 376 с.
2. Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П. Стратегічне управління. Навчальний посібник. 2-ге видання.– К.: Центр учебової літератури, 2011. 440 с.
3. Корецький М.Х., Дегтяр А.О., Дацій О.І. Стратегічне управління. Навчальний посібник. – К.: Центр учебової літератури, 2007. 240 с.
4. Краснокутська Н.С. Стратегічне управління: навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей. – Харків: НТУ «ХПІ», 2017. 460 с.